

Fóia acést'a ese totu a opt'a di — Pretíulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe 1/2 de anu Tóte siodienite si banii de prenu-
dar prenumeratiunile se primescu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru alta tieri : pe anu meratiune sunt de a tramite la Re-
in tóte dílele. 7 fl. 20 cr. pe 1/2 de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr. dactiune: Stra'a lul Leopoldu Nr. 33.

Ce e nou in tíera si lume ?

Naseudu. Uniculu deputatu alesu unisono Hoszu Elek a primitu acést'a onóre rara si va intrá in dieta. Sunt unii ómeni, carii si batjocur'a cea mai cumplita o considera de onóra. Apoi fia dupa placulu lor!

Beinsiu. Intre romanii de aici domnesce o bucuría mare, cá-ci deputatulu nostru, pentru care ne-amu ostenitu atát'a in dieta — precum audímu — s'a asediatu in — drépt'a.

Timisóra. Alegerea s'a amanatu éra, cá-ci lemnele inca si acuma i paru guvernului — pré scumpe.

Cetatea mamaligariloru. A fostu calumniá, cá numai Jóska bátsi e deákistu, — cá-ci si Buteanu a ocupatu locu in — drépt'a.

Lugosiu. Ungurii, consiederandu meritele parintelui Olteanu vreu sê-lu face unguru onorariu. Macaru de Paru face unguru de totu, cá-ci atunce dóra amu poté scapá de elu.

Naseudu. Eri s'a tienutu aici unu banchetu fórte spendidu, ce l'a datu Hoszu Elek in onórea toturoru alegatoriloru, carii au votatu pentru dinsulu. S'au si presintatu toti afara de — unulu, carele au fostu impedeatu priu o bóla. Inse ceialati toti au fostu de fatia.

Fogarasiu. Liniscea a restabilita. Boerii carii s'au ciumur-litu de fripturele lui Benedek, acuma s'au insanetosiatu. Inse pentru aceea totusi voru remané — fripti.

Satumare. A séra intr'o adunare numerósa am datu proba de unu raru curagiu de romanu. Am fostu la cina la dlu sol-gabireu si acolo am redicatu unu toastu, in care am cutediatu sê dîcu intre mai multi magiari cá si eu sum romanu. Apoi mai batjocuriti pe romanii din comitatulu Satumare!

Banatu. Cei doi preoti romani, carii au conferitu pentru cumperarea galeriei de icóne a lui Eszterházy, aru dorí sê deie nesce paraluție si pentru mormentulu lui Bendeguzu, inse nu scíu, unde sê tramita sumulitiele oferite.

Maramuresiu. Protocólele congregatiuniloru comitatense nu-mai pentru aceea nu se traducu in limb'a romana, pentru cá oficialii nostri romani Se cauta unu translatoru, carele sê scía trduce din unguria in romanesce.

Nemesiu romanescu.

Fruudia verde, lemnu domnescu,
Eu sum nemesiu romanescu,
Si de unguri m'alipescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Candu e vórb'a de-a alege
Deputatu, sê face lege, —
Eu cu Pista me'nsotiescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Candu me'nbia c'unu postu bunu,
Lasu poporulu meu strabunu,
Si cu Pista me'nfratiescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Candu mi-vine sê me'nsoru,
De romance nu mi-e doru,
Ieu de némulu ungurescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Si apoi la mine'n casa
Tóta lumea converséza
In limbagiulu ungurescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Eu jurnale romanesce
Nu cetescu, cá-ci sunt prostesci,
Ci totu unguresci cetescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Eu-su romanulu celu mai mare,
Strigu, propau in adunare,
Candu mi-ceru unu postu domnescu,
Cá-ci sum nemesiu romanescu.

Gur'a Satului.

Luminatorii poporului.

Comedia constitutiunala, — de pe tempulu alegeriloru deputatiloru. In trei acte. Loculu actiunei basilibaluculu Temesianopolis.

PERSÓNELE:

Basia unu omu morbosu dar neimpacatu contrariu alu romaniloru	d. Murat.
Buz Erides Romano-fagu satrapu I-lea si loctiitoriulu lui Muratu	d. Or-Oszla-mos.
Caransebesiades	d. Retioiu.
Eljenhelyesugyvanfy de fardecacteresci.	
Cavaleru Senedesamegescu	d. Dr. E. Giciu.
Ciceru Dolambraurosiesculu	M. Miklós.
Lotterias Douepocalescu de Ivascoviciades	d. J. Petrofitoriu Serman.
Optuteflorinescu Mis-El — de Wirneriades	d. Sir Boll-O-Canu.
Gurasparta Sciopescu de Wirkneriades	Blondinu.
Cambrinu Treidiecidemiiperdutescu unu candidatu pecalitu	d. Wirk-Licher-Nar.
Douefatiescu Damaschiades unu tieranu din Petromanu	d. Patruica.

Mai multi profeti mintinosi. O multime de comisari, persecutori, panduri, padurari cu fokosi, negece, pucsi si pistóle, mai multe companie de catane. In fine romanii alegatori din mai multe cerc. elector. ca unu poporu parasitu, sedusu, insielatu si tradatu cu prea pucini parinti credintiosi.

ACTULU I.

(O sala mare cu galeria, in medilocu o mésa verde lunga, o usia nainte si dóue laterale.)

Curtesanii si sclavii lui Muratu stau toti in picóre cu ochii tientiti la usi'a din drépt'a. Afara se aude poporul romanu gemendu si suspinandu. Usi'a se deschide curtesanii si sclavii si-facu metania, si remanu toti in pusetiunea inburitiata. Pista — unu servitoriu alu dlui BuzErides intra pe usia, si privindu peste rotundimea inburitiatiloru, ochiesce voluminós'a inburitiatura alui Caransebesiades, tuchiana pe nume si ésa. Caransebesiades cu o opinitura straordinaria si-lasa pusetiunea si merge la porunca. Ceialalti inca se scóla, si-ascutu urechile la gemetulu si suspinele poporului, apoi se sghimbóia unulu la altulu, si tacu toti. Dupa câte va minute usi'a de nou se deschide, curtesanii si sclavii facu a

dóu'a metania, candu privescu in susu, vedu naintea loru pre dlu BuzErides carele aretandu-i-le coltii le face semu a se sculá, dlu Caransebesiades stá la spatele lui.

Cic. Dolamobraurosiescu (sculandu-se din preuna cu ceialalti) Sê traiésca Mari'a Vóstra! Eljen! Sê traiésca!

Corulu ... éasca! — éasca ... éasca Maria Naltiej Vóstre! ilien!

Caransebesiades (din deretru li dá semnu ca sê vina la sarutare de mana. Curtisanii si sclavii se prerindescu, Maria sa inse li întórce — sêiertati — dosulu, intr' aceea Caransebesiades nein-cetatu se rinjesce si face bale la gura recherisindu: Eljen! helyes! ugyvan! Eljen Nagysád!

Buz. Dracii mei! Eu vedu, câ voi sunteti slugii mei cei mai credintiosi, vi marturisescu câ servilismulu (pricepe servitiulu) vostru cu atátu mi e mai placutu si-lu primescu din partea vóstra, incátu o astfelu de — virtute n'am potutu aflá nici la o inteligintia a celora alte soiuri colocuitorie din basilaluculu meu.

Carans. Eljen! helyes! ugyvan! (face semnu si celor'a lalti sclavi alu acompaniei).

Sclavii. Sê traiésca Nalti'a Mariei Vóstre! Asié e! Jivio! (Afara inca intona poporul rom: „Asié e Maria Ta!“

Buz: Acést'a o sciu eu, o scie Prea Santi'a Mariei sale d. Basiu, o sciu toti vungurii, o sciti voi. o scie poporul vostru hel prostu (a priceputu: celu de rondu) si o scie tóta lumea unгурésca.

Carans. si sclavii (uni sono.) Eljen! helyes! ugyvan!

Buz. Si tocmai pentru câ mi-ati aretatu si mi aretati atat'a servilismu (pricepe: serviu) placutu, si fiindu cu voi si pre poporul vostru lu pecaliti (cuventu nou compusu de Mari'a sa in locu: „duceti pe cale“) unde recere interesulu lui, afar' de aceea avendu eu mai vertosu in viitoriu mare lipsa de servilismulu (pricepe ca mai susu) vostru m'am intrepusu eu la locurile cele de totu prea susu ('nalte) de vi-amu procuratu (se unita la cruciuliti'a dlui Cav. Senedesamegescu, si apoi la Cic. Dolamobraurosiescu) aceste daruri prea frumóse si scumpe. Er'voi ceialalti, cari inca n'ati avutu fericire a capetá ceva kintúntetis, nu desperati, câ éta alegerea deputatiloru ni stá nainte. Pecaliti dara poporul romanu, ca sê aléga de deputatu pre dlu Jani-Csarivari, câ elu este mundru si frumos, mare si grosu cu mustetie pódróluite si nu pre hela Mocioni, care este micu, asié de micu câtu nici nu póte face lege? Ha? si apoi aduceti-ve aminte si de aceea, câ Mocioni si cu Babesiu hela pre care noi l'amu tiepatu din slujba, sê lupta cu noi, si nu voescu sê ne lese, ca noi sê ve dirigemu scólele vóstre, si sê introducemu in de limb'a nóstra vungurésca.

Carans. Face semnu a face matania si-i sarutá lab'a. Slavii sê arunca pe fatia, sê scóla si sê prerondescu — dar' o! nefericire, Buz. tocmai in clipit'a aceea sê-intórce a trei óra — se ertati — dosulu, si-si sufla nasulu.

Slavii (cu toti) Eljen! Sê traiésca! Jivio!
(Cortin'a se lasa.)

ACTULU II.

Scen'a 1.

(Cerculu electoralu. Prin tóte comunile se vedu pe la casele preotiloru buti cu vinu si rachiu, stindarde in tricolorulu magiaru. Poporulu bea si manca. Partea mai mare se tavelesce mortide beéti pe pamentu. In C. la cas'a preotulu s'aude o voce numerandu pan'la 800 dupa acea putintea linisce, si indatá esa afar' din casa dlu. Wirk. si cu Sir Boll-O-chan. Ambii se suia intr'ó carutia cu patu cai. Sê vedu apoi cutrierandu totu cerculu. Mai adesori se audu pe la casile preotiloru voci numerandu 100,200 si apoi éra tacere. Pretotindene a poporu beétu.

Scen'a 2.

Unu castelu cu o curte mare. Prin curte se vedu mai multe buti cu vinu, rachiu, stindarde.

Treidiecidemiperd. Da! da! scumpii mei (si-duce a minte de sumele enorme ce l'au constatu acesti scumpii!) eu vreu si trebuie se fiu astadata deputatu macar se me constea tota avuti'a mea.

Unu programu mai lamuritu si amplificatu decátu alu meu, cu greu se va mai fi aflandu. Ér de voi reesí: atunci o luna tienemu aldomasiu si toturor'a se va multiplicá sum'a ce a primit'ó acum. Acest'a e programulu meu!

Sir Boll-O-Chanu (face socot'a in capu $5 \times 800 = 4000$ frt — 1 protopopiatu. Ceialalti inca facu socot'a pe degete. In fine imbratiosiári si sarutári.

Scen'a 3.

Multíme de poporu poliglotu totusi, majoritatea romana, impartíti in trei grupe pe langa trei stindarde. O compania de infanteristi cari se vedu a-si-dá tóta trud'a — din preuna cu câti-va persecutori — a aduná pre toti romanii pe lunga stindardulu magiaru, — sub stindardu se légana unu protopopu cu péna in palaria, si cu dóu e pocale de vinu in mana, gangavindu cu o voce regusíta.

Prot'a nu e altulu decatu J. Petrufetioru Sermanu, pre carele conducatorii romani din Banatu, — din preotu suspendatu de ierachi'a serbéscă — l'au facutu protopopu. Se mai vede printre poporu si unu tieranu din Petromanu; dar despre acest'a nimenea nu scie nimicu sê spuna, câ dinsulu la inceputu a avutu colóre ivacicoviada, dupa acea natiunala, ér la alegere s'a demaschinatu.

ACTULU III.

Scen'a 1.

(Ca si la actulu 1. o sala mare cu usiele incuiete pe usie se vedu nesce ieroglife in form'a ure-

chiloru lungi si nesce nasuri lungi de desubtu nesce buze umflate. Pe naintea usieloru in ambitu se preambla slavii si curtesanii.) In fine esa Pist'a. Slavii i se inchina, si lu-intreba: Potu capetá audientia la Mari'a sa d. satrapu? S'aude din launtru o voce: „Kergesd öket!“ Pist'a le talmacesce pe romania câ: Mari'a sa nu-i acasa, dar li-a lasatu ceva in scrisu.

Scen'a 2.

Slavii se vedu caletorindu. Toturor'a li se arata ca fontóma Juda vendietoriulu, li dá sfatu a-lu imitá pana in sfersítu.

Scen'a 3 si ultima.

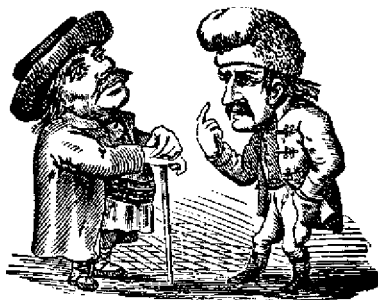
Poporulu romanu din basibuluculu intregu se descépta, si observéza, câ multi sunt chiamati, dar putíni alesi!

Caransebesiades si cu consortii sci: Senedesamagescu si Dolamobraurosiescu promitu concurgerea loru si la tégulu Beciche-recului micu, unde se voru vinde gorove ce au remasu necautate la tégulu din Pest'a. — Toti trei mai uréza odata Eljen! helyes! ugy van!

(Cortin'a cade.)

Finea va urmá la sinodulu din Sibíu.

TANDA si MANDA.

T. Ce e nou frate Mando?

M. S'a deschisu diet'a.

T. Fostu-ai de fatia la deschidere?

M. Fostu.

T. Si ce ai vediutu acolo?

M. Lucru mare.

T. Cum asié? Dóra deputatii nostri...

M. Nu mai siedu la olalta, ci care incatrâu.

T. Asié dara nu sunt de o partida.

M. Ba, majoritatea se tiene de una si aceea-si partida.

T. De care?

M. De drépt'a.

T. Indatá me si ducu sê li taiu portretele din tabloulu anteluptatoriloru natiunali.

T. Da Zsiga bátsi n'a vorbitu ceva in dieta?

M. Nu, pentru câ din galeria nu este iertatu a vorbi.

T. Asié dara n'a intratu. Frumosu.

M. Si in diet'a trecuta potea sê faca asemenea faptu frumosu.

T. Facea mare paguba cuiva, déca nu intrá.

M. Cui?

T. Crismariului din bufetu.

La deschiderea dietei.

Visieu Guleru ca unu nou Mariu plange in departare pe ruinele — celoru dóue mâji de clisa.

Richardu Puscastele: O tíera pentru unu mandatu de deputatu !

Zsiga bátsi: Sê intru séu sê nu intru? Me ducu susu in galeria !

Toma: N'am capetatu nici unu votu !

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu**.